

PRZEDMIOTOWE OCENIANIE

z przedmiotu język polski
(4-letnie liceum)

1. Kryteria oceniania – treści i umiejętności podlegające ocenie.

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.

Stopień niedostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- unika zajęć z przedmiotu,
- nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,
- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów;

Stopień dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackich wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- określa ramy chronologiczne epok,
- posługuje się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;

Stopień dostateczny – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,

- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,
- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,
- charakteryzuje podstawowe prądy artystyczne, hasła programowe poszczególnych epok;

Stopień dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,
- buduje pracę interpretacyjną według własnej koncepcji,
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie, posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce,
- wskazuje związki literatury z filozofią, sztuką i historią,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

Stopień bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- zdobyte wiadomości i umiejętności potrafi wykorzystać również w sytuacjach problemowych,
- samodzielnie gromadzi, porządkuje i wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł dotyczące literatury i sztuki,
- wartościuje i uogólnia zdobytą wiedzę,
- posługuje się językiem poprawnym, bogatym i dostosowanym do sytuacji komunikacyjnej,
- wykazuje się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną,
- wyjaśnia funkcje motywów antycznych, symboli biblijnych oraz innych toposów w poznanych utworach literackich i innych tekstach kultury,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów;

Stopień celujący – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- uczestniczy w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) lub innych konkursach międzyszkolnych, jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych oraz przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią,
- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową i program nauczania przedmiotu,

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego,
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury.

Szczegółowe wymagania z języka polskiego dla uczniów szkoły ponadpodstawowej (klasy I–IV liceum) są zintegrowane z planem wynikowym do obowiązującego programu nauczania.

2. Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych:

Wypracowania domowe i klasowe są podstawą do sprawdzania umiejętności językowych i redakcyjnych. W przypadku prac pisemnych ocenie podlegają:

- spełnienie formalnych warunków polecenia,
- kompetencje literackie i kulturowe,
- kompozycja wypowiedzi (struktura, spójność, styl),
- język (zakres i poprawność środków językowych, ortografia i interpunkcja).

WYPRACOWANIE PODLEGA OCENIE, GDY:

- praca jest zgodna z tematem i formą wskazaną przez nauczyciela lub wybraną przez ucznia.

WYPRACOWANIE NIE PODLEGA OCENIE, GDY:

- praca jest nie na temat,
- temat został całkowicie lub częściowo zmodyfikowany przez ucznia,
- obowiązująca w pracy forma wypowiedzi nie została zachowana,
- praca jest zbyt krótka jak na właściwą formę wypowiedzi.

Szczegółowe kryteria znajdują się w *INFORMATORZE o egzaminie maturalnym w Formule 2023 w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024*, opublikowanym przez CKE. Z kryteriami uczeń zapoznaje się na początku roku szkolnego, a w trakcie roku są one przypomniane w zależności od potrzeb, w trakcie oceny prac pisemnych.

3. Sposoby oceniania, częstotliwość, formy (ustne i pisemne). Warunki poprawy oceny w ramach oceniania bieżącego.

Oceny cząstkowe wyrażone są w stopniach: 1; 2; 3; 4; 5; 6. Przy ocenach cząstkowych stosuje się plusy i minusy.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu oraz ich częstotliwość.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu	Częstotliwość w półroczu
Formy pisemne	
wypracowanie klasowe	nie mniej niż 1
sprawdzian	po każdym dziale/lekturze
kartkówka	na bieżąco
testy sprawdzające czytanie i odbiór tekstów kultury	1-2
test ze znajomości lektury	przed omawianiem lektury
dyktando	w zależności od potrzeb
wypracowanie domowe	co najmniej 2
zadanie domowe	na bieżąco
Formy ustne	
wypowiedź kilkudzaniowa na zadany temat/opowiadanie twórcze i odtwórcze	co najmniej raz
aktywność na lekcji/udział w dyskusji	na bieżąco
recytacja	w zależności od potrzeb
Zadania praktyczne	
praca w grupach	według potrzeb
praca na lekcji (indywidualna)	według potrzeb
prezentacja	według potrzeb
twórcze przygotowanie do lekcji/prace nadobowiązkowe	według potrzeb

Zasady dotyczące przeliczania punktów z prac pisemnych na oceny:

celujący	100% - 96%
bardzo dobry	90% - 95%
dobry	80% - 89%
dostateczny	60% - 79%
dopuszczający	41% - 59%
niedostateczny	40% - 0%

Wyniki matur próbnych nie są brane pod uwagę w klasyfikacji półrocznej/rocznej, są wpisywane do dziennika w postaci wyniku procentowego.

4. Ocenianie śródroczne i roczne:

- Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących uzyskanych przez ucznia.
- Ocena śródroczna i roczna jest oceną informacyjną dla ucznia i jego rodziców/prawnych opiekunów dotyczącą opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do

wymagań określonych w podstawie programowej i wymagań edukacyjnych realizowanego w szkole programu nauczania języka polskiego.

- W ustalaniu oceny klasyfikacyjnej bierze się pod uwagę wszystkie oceny cząstkowe zdobyte przez ucznia w danym okresie i w całym roku szkolnym. Zwraca się również uwagę na jego indywidualne możliwości i predyspozycje oraz zaangażowanie w pracę na lekcjach.
- Za wystawienie oceny rocznej odpowiada nauczyciel przedmiotu.
- Uczeń, który nie zaliczył przynajmniej 50 % prac kontrolnych na ocenę pozytywną, nie może uzyskać na koniec półrocza bądź roku szkolnego oceny dostatecznej, mimo pozytywnych ocen cząstkowych za pozostałe formy aktywności (np. recytacja, praca domowa, kartkówka).

5. Zadawanie i ocena prac domowych:

- a) Obowiązkiem ucznia jest systematyczne odrabianie zadań domowych.
- b) Zadając zadanie domowe, nauczyciel określa wymagania formalne związane z odrobieniem tego zadania – termin, sposób.
- c) Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
- d) Prace domowe mogą mieć charakter zadań związanych z przygotowaniem do kolejnej lekcji lub ćwiczenia niezbędnego do utrwalenia określonych umiejętności i wiedzy, zgromadzenia materiałów.
- e) Nauczyciel wyznacza odpowiedni do trudności zadania czas potrzebny na jego wykonanie.
- f) Nieodrobienie pracy domowej w terminie bez usprawiedliwienia zostaje odnotowane przez nauczyciela w postaci oceny niedostatecznej. W przypadku tygodniowej absencji ucznia jest on zobowiązany dostarczyć wypracowanie w ciągu tygodnia, licząc od pierwszego dnia pobytu w szkole. Niedostarczenie zaległej pracy domowej w ciągu tygodnia pociąga za sobą wpisanie oceny niedostatecznej do dziennika.
- g) Uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej po wykonaniu pracy w terminie wyznaczonym ponownie przez nauczyciela (do jednego tygodnia), ocena poprawkowa jest brana pod uwagę w klasyfikacji.
- h) W uzasadnionym przypadku – częste nieodrabianie pracy domowej spowodowane zaniedbaniami, lekceważeniem obowiązków ucznia, brakiem systematyczności – nauczyciel może odmówić wyznaczenia drugiego terminu wykonania pracy domowej.
- i) Ocenianie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.
- j) Trzy razy w ciągu półrocza uczeń ma prawo zgłosić przed lekcją brak zadania. Każdy kolejny brak pracy domowej skutkuje wpisaniem do dziennika oceny niedostatecznej.

6. Zeszyt przedmiotowy:

- a) Uczeń ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy.
- b) Zeszyt przedmiotowy jest własnością ucznia i jemu służy. Nauczyciel może sprawdzić każdy zeszyt pod kątem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki oraz poprawności ortograficznej. W przypadku rażących błędów może zalecić uczniowi przepisanie albo ponowne napisanie notatki, ćwiczenia itp.
- c) W zeszycie przedmiotowym uczeń zamieszcza notatki w formie ustalonej przez nauczyciela oraz notatki własne z adnotacją „Notatka własna”.
- d) Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas swojej nieobecności w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

7. Zasady dotyczące stosowania pisemnych form sprawdzania wiedzy i umiejętności:

- a) Testy, prace klasowe, sprawdziany są obowiązkowe i zapowiedziane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem. Fakt ten nauczyciel odnotowuje w dzienniku elektronicznym.
- b) Jeżeli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać ich z całą klasą, to ma obowiązek napisać je w terminie wyznaczonym przez nauczyciela w ciągu tygodnia od daty pisania pracy. W uzasadnionych przypadkach (np. dłuższa choroba) czas ten może zostać wydłużony.
- c) Poprawa ocen niedostatecznych z prac pisemnych (tj. sprawdzian, kartkówka, test ze znajomości lektury) jest dobrowolna i musi odbywać się w terminie ustalonym z nauczycielem w ciągu tygodnia od daty przeprowadzenia pracy. Poprawę uczeń pisze tylko raz. Każdorazowa ocena jest wpisywana do dziennika.
- d) Kartkówka jest formą sprawdzianu bieżącego. Może być stosowana na każdej lekcji. Jeżeli zakresem treści obejmuje maksimum 3 jednostki tematyczne, nie musi być zapowiadana wcześniej.
- e) Wcześniej ustalone terminy prac pisemnych nie ulegają zmianie.
- f) Nauczyciel ma obowiązek sprawdzenia i oddania prac kontrolnych w ciągu dwóch tygodni.

1. Ustalenia dodatkowe:

- a) Dwa razy w półroczu uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji – brak zeszytu, zadania domowego, ogólne nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek i wypracowań klasowych, zadanych wcześniej obszernych zadań domowych, lektur). Nieprzygotowanie zwalnia ucznia z pisania niezapowiedzianych kartkówek. Fakt nieprzygotowania należy zgłosić nauczycielowi przed rozpoczęciem lekcji.

- b) Każdy uczeń ma prawo do zdobycia dodatkowych ocen za prace nadobowiązkowe zlecone przez nauczyciela bądź podjęte ze swojej inicjatywy. Za wykonanie dodatkowych prac nadobowiązkowych nauczyciel może wystawić uczniowi ocenę celującą, bardzo dobrą lub dobrą. Brak lub źle wykonana praca nadobowiązkowa nie może być podstawą do ustalenia uczniowi oceny niedostatecznej, dopuszczającej lub dostatecznej.
- c) Uczeń ma obowiązek brać aktywny udział w lekcji, przestrzegać ustalonych zasad i porządku w czasie lekcji.
- d) Aktywność ucznia podczas lekcji może podlegać ocenie w postaci plusów i minusów: pięć plusów to ocena bardzo dobra, trzy minusy to ocena niedostateczna.
- e) Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki wynikające z nieobecności w szkole.
- f) Uczeń jest zwolniony z pisania prac klasowych, sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych i wszelkich form sprawdzania wiedzy, jeżeli okres jego absencji w szkole trwał co najmniej tydzień. Okres tygodniowej absencji nie zwalnia ucznia od obowiązku posiadania zeszytu, podręcznika i przyborów szkolnych.
- g) Wszystkie prace ucznia, zarówno domowe, jak i kontrolne, muszą być napisane w czytelny i estetyczny sposób. Tekst nieczytelnie napisany zubaża treść pracy, nie jest więc brany pod uwagę przy ocenie pracy, co pociąga za sobą konsekwencje obniżenia oceny.
- h) Uczeń, któremu udowodniono ściąganie, plagiat pracy lub inną nieuczciwość otrzymuje z danej partii materiału ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy, a ponadto uwagę negatywną do dziennika.
- i) Uczeń może odmówić przyjęcia oceny, jeśli w danym dniu wylosowano jego *szczęśliwy numer*. Nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek, testów i zadań domowych.
- j) W przypadku nieobecności przekraczającej 50% na zajęciach lekcyjnych w semestrze uczeń może być nieklasyfikowany.

2. Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.

Uczeń może ubiegać się o wyższą niż proponowana ocenę klasyfikacyjną, jeśli:

- Pisał wszystkie sprawdziany, testy, prace klasowe.
- Korzystał z możliwości poprawy sprawdzianów, z których otrzymał ocenę niedostateczną.
- Uzupełniał wszystkie braki powstałe w wyniku nieobecności na lekcjach języka polskiego.
- W miarę możliwości podejmował samodzielną pracę lub współpracował z nauczycielem.
- Chęć poprawy oceny uczeń zgłasza nauczycielowi w terminie do dwóch dni po wpisaniu do dziennika przewidywanej oceny rocznej/śródrocznej. Nauczyciel

wyznacza zakres materiału i sposób jego zaliczenia, jeszcze przed posiedzeniem klasyfikacyjnej Rady Pedagogicznej. Stopień trudności zadań odpowiada wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń. Oceną, do której aspiruje uczeń, może być wyższa tylko o stopień od oceny przewidywanej.

- Warunkiem poprawy oceny ucznia jest zaliczenie przez niego wyznaczonej partii materiału na minimum 90% punktów możliwych do uzyskania.

Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na koniec roku, może zdawać egzamin poprawkowy.

Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na półroczu, ma obowiązek zaliczyć dany materiał w drugim półroczu.

3. Sposób informowania uczniów o wymaganiach edukacyjnych.

Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego na pierwszej lekcji organizacyjnej informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych, wynikających z realizowanego programu nauczania oraz sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów, a także o warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana śródrocznej oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego, co potwierdza odpowiednim wpisem w temacie lekcji. Wymagania na poszczególne oceny są udostępniane wszystkim uczniom. Ponadto przedmiotowy system oceniania znajduje się do wglądu w pracowni polonistycznej oraz w dokumentacji w sekretariacie szkoły.

4. Określenie sposobu wglądu rodzica/opiekuna prawnego w sprawdzone i ocenione prace ucznia.

- a) Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- b) Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne uczeń i jego rodzice otrzymują do wglądu wg poniższych zasad:
 - uczniowie zapoznają się z poprawionymi pracami pisemnymi w szkole po rozdaniu ich przez nauczyciela;
 - na prośbę rodzica, prawnego opiekuna lub ucznia nauczyciel ma obowiązek udostępnić pracę do wglądu do domu na zasadach ustalonych przez nauczyciela;
 - nauczyciel ma obowiązek przechowywać prace kontrolne uczniów pisane w szkole do końca roku szkolnego.
- c) Na prośbę ucznia lub rodziców (prawnych opiekunów) nauczyciel dokonuje wpisu oceny w zeszycie przedmiotowym.
- d) Indywidualne rozmowy nauczyciela z rodzicami możliwe są w ciągu dnia pracy pod warunkiem, że nie zakłóca to organizacji pracy nauczyciela i zapewnienia bezpieczeństwa uczniów. Nauczyciel ma prawo do odmówienia rodzicowi rozmowy, gdy zajdą wyżej wymienione okoliczności.

5. Zasady monitorowania i oceniania uczniów w okresie zdalnego nauczania.

- a) Podczas nauki zdalnej ocenie podlegają: sprawdziany, kartkówki, wypracowania, zadania domowe, prace dodatkowe, arkusze maturalne, prezentacje, odpowiedzi podczas lekcji on-line.
- b) Uczeń ma obowiązek przestać nauczycielowi zadania w określonym terminie z wykorzystaniem Office 365 oraz Dziennik Librus.
- c) Jeśli uczeń nie prześle zadania w danym terminie otrzymuje 0. Po otrzymaniu 0 uczeń ma tydzień na przesłanie pracy. Jeśli po raz kolejny nie wywiąże się z powierzonego zadania, otrzymuje ocenę niedostateczną.
- d) Jeśli uczeń nie będzie mógł pisać sprawdzianu, kartkówki z przyczyn technicznych ma obowiązek napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- e) Uczniowie objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną lub nieobecni przez dłuższy czas mają wydłużony czas na wykonanie zadania, pracy pisemnej (docenia się przede wszystkim wysiłek i wkład włożony w wykonanie zleconych zadań).

mgr Joanna Baran
mgr Anna Białek